

יומא דף עט

האוכל ככותבת הגסה.

רב פפא	רב אשי
ככותבת שאמרו בגרעינתה או בלא גרעינתה?	עצם כשעורה, בקליפתה או בלא קליפתה, בלחה או ביבשה?
רב פפא לא מבעיא ליה הא דרב אשי - לחה - שבולת מיקרי, שלא בקליפתה - אושלא מיקרי	רב אשי לא מבעיא ליה הא דרב פפא - גסה איתמר, כל כמה דגסה

גודל שיעור כותבת הגסה : אמר רבה אמר רב יהודה : כותבת הגסה שאמרו - יתירה מכביצה, וקים להו לרבנן דבהכי מיתבא דעתיה, בציר מהכי - לא מיתבא דעתיה.

קושי : מיתיבי : מעשה והביאו לרבן יוחנן בן זכאי לטעום את התבשיל, ולרבן גמליאל שתי כותבות ודלי של מים, ואמרו : העלום לסוכה, וחני עלה : לא מפני שהלכה כך, אלא שרצו להחמיר על עצמן. וכשנתנו לו לרבי צדוק אוכל פחות מכביצה, נטלו במפה, ואכלו חוץ לסוכה, ולא בירך אחריו. הנחות שיוצאות מהמשנה :

- הא כביצה - בעי סוכה.
- שתי כותבות בלא גרעינן > לא הוו כביצה ← כותבת הגסה וגרעינתה > כביצה
- מסקנה : לא יכול להיות שכותבת הגסה וגרעינתה < כביצה

תירוץ : אמר רבי ירמיה : אין, שתי כותבות בלא גרעינתן > כביצה, כותבת הגסה וגרעינתה < כביצה.

חיזוק 1 : אמר רב פפא : היינו דאמרי אינשי : תרי קבי דתמרי, חד קבא דקשיתא וסריח. **חיזוק 2 :** רבא אמר : התם היינו טעמא משום דהוו ליה פירי, ופירי לא בעו סוכה.

קושי על חיזוק 2 : מיתיבי, **אמר רבי : כשהיינו לומדים תורה אצל רבי אלעזר בן שמוע הביאו לפנינו תאנים וענבים, ואכלנום אכילת עראי חוץ לסוכה.** אכילת עראי - אין, אכילת קבע - לא!

תירוץ 1 : אימא : אכלנום כאכילת עראי חוץ לסוכה. **תירוץ 2 :** איבעית אימא : אכלנום אכילת קבע, ואכלנו פת אכילת עראי בהדיהו חוץ לסוכה.

חיזוק לחיזוק של רבא : לימא מסייע ליה : **לפיכך אם השלים במיני תרגימא - יצא.** ואי סלקא דעתך פירי בעו סוכה - ליתני פירות!

דחייה 1 : מאי מיני תרגימא - פירות. **דחייה 2 :** ואיבעית אימא : באתרא דלא שכיחי פירי.

דעה אחרת לגבי גודל השיעור : רב זביד אמר : כותבת הגסה שאמרו חסרה מכביצה.

הוכחה 1 : דתנן, **בית שמאי אומרים : שאור בכזית, חמץ בככותבת.** והוינן בה : מאי טעמא דבית שמאי? נכתוב רחמנא חמץ, ולא בעי שאור, ואנא אמינא : ומה חמץ שאין חמוצו קשה - אסור בכזית, שאור שחמוצו קשה - לא כל שכן. מדפלגינהו רחמנא - לימדה לך : שיעורו של זה לא כשיעורו של זה, שאור בכזית וחמץ בככותבת. ואי סלקא דעתך כותבת הגסה שאמרו יתירה מכביצה, מכדי בית שמאי אשיעורא דנפיש מכזית קא מהדרי - ליתני כביצה! ואי נמי כי הדדי נינהו - ניתני כביצה! אלא לאו שמע מינה : כותבת פחותה מכביצה.

דחיית ההוכחה : ממאי? דילמא לעולם אימא לך : כותבת הגסה שאמרו - יתירה מכביצה, הא סתמא - כביצה.

דחייה 2 : ואי נמי : כי הדדי נינהו וחדא מינייהו נקט.

הוכחה 2 : אלא מהכא : **עד כמה מזמנין? עד כזית, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר : עד כביצה.**

במאי קא מפלגי? רבי מאיר סבר : **ואכילת זו אכילה, ושבעת - זו שתיה.** ואכילה בכזית.

ורבי יהודה סבר : (דברים ח) **ואכילת ושבעת** - אכילה שיש בה שביעה, ואי זה - זה כביצה.

ואי סלקא דעתך כותבת הגסה שאמרו יתירה מכביצה - השתא כביצה שבועי משבעא, דעתא לא מיתבא? אלא לאו שמע מינה : כותבת הגסה שאמרו פחות מכביצה, כ ביצה - משבעא, ככותבת - מיתבא דעתיה.